

Виробництво

Ріпак в Україні перестає бути однією з пріоритетних культур. За офіційними даними, урожай ріпаку 2012 року став мінімальним за останні п'ять років і склав близько 1,2 млн т. У підсумку, у світовому масштабі Україні належить всього 2% сумарного виробництва ріпаку, і це при тому що наша держава посідає одне з провідних місць серед експортерів цієї олійної в Європу.

У 2012 році урожай **сої** склав 2,5 млн. т. Сьогодні існують заяви від влади, що в Україні існує план збільшення виробництва даної культури до 5,1 млн т до 2018 року. Зокрема планується збільшення площ посівів сої до 2 млн га (у 2012 році - 1,3 млн га). А також використання новітніх технологій для збільшення врожайності сої на 25% - до 2,5 т / га (у 2012 р. - 2 т / га). Згідно з офіційними даними, Україна входить до десятки найбільших виробників сої в світі. Кількість сільгоспвиробників, які займаються вирощуванням сої в нашій державі, постійно зростає. На сьогодні за сучасними технологіями сою в Україні вирощують майже 7 тис. господарств.

В поточному сезоні посівні площі під **соняшником** склали 5,13 млн. га, що на 8% більше ніж в попередньому (4,7 млн га). Середня врожайність насіння соняшнику в 2012/2013 МР склала 17 ц/га проти 20 ц/га в 2011/2012 МР. Несприятливі погодні умови позначилися також і на якісних характеристиках насіння соняшнику. Зокрема, учасники ринку відзначали велику кількість олієнасіння з низькою олійністю, яка в деяких випадках не перевищувала 38-40%. У підсумку в 2012 році, незважаючи на всі песимістичні прогнози, в Україні був зібраний досить високий за останні кілька сезонів і невисокий в порівнянні з минулим сезоном урожай соняшнику, який склав 8,6 млн т (проти 9,4 млн т в 2011/2012 МР).

	Загальна зібрана площа, тис.га	Відхилення від 2011 року, %	Валовий збір урожаю, тис. т	Відхилення від 2011 року, %	Урожайність, ц з 1 га зібраної площі
Олійні культури – всього	7143,52	5,6	12074,1	-3,0	16,9
- соняшник на зерно	5081,69	7,7	8387	-3,3	16,5
- соя	1412,43	27,2	2410,2	6,4	17,1
- ріпак	547,01	-34,3	1204,4	-16,2	22,0

Запаси

В Україні продовжують скорочуватись запаси зернових та олійних. Так, станом на 1 квітня 2013 року наявність зернових та насіння соняшнику на всіх (сільськогосподарських, зберігаючи та переробних) підприємствах на 39,2% менше порівняно з попереднім роком.

2012/2013 маркетинговий рік відзначився низьким урожаєм соняшника, хоча посівні площі були збільшені на 10%. через несприятливі погодні умови урожайність

олійної скоротилась на 11% - до 16,5ц/га в середньому по Україні. Так на початок нового маркетингового року (жовтень) запаси насіння сошника були меншими на 15% (43,52,2 тис. т). Станом на 1 травня запаси насіння сояшника в усіх категоріях підприємств продовжили інтенсивне скорочення, так за березень запаси скоротилися на 610,6 тис. т та склали 2181,3 тис. т, що на 27,2% менші, ніж в минулому році. А протягом квітня запаси скоротилися на 537,3 тис. т та на початок травня склали 1644 тис. т.

Станом на 1 травня на зберігаючих та переробних підприємствах було в наявності 116 тис. т сої. Вперше за останні два роки цей показник нижчий в порівнянні з минулорічними аналогами, порівняно з 2012 роком він вдвічі менший. Запаси ріпаку у травні 2013 року, порівняно з показником на аналогічну дату минулого року, менші на 75,5% та складають 32,8 тис. т.

Експорт

Станом на 1 червня з початку 2012/2013 маркетингового року експорт олійних культур з України склав 2,72 млн т. за результатами звітного періоду експорт сої наздогнав експорт ріпаку. Так обсяг експортованої сої з вересня по травень склав 1,28 млн т, а експорт ріпаку з липня по травень – 1,26 млн т. Експорт насіння сояшнику з початку 2012/2013 МР склав 127,9 тис. т.

Протягом травня на експорт було відправлено 9,4 тис. т ріпаку, 50,4 тис. т сої та 4,9 тис. т сояшнику. Загальний експорт олійних протягом травня склав 65,6 тис. т.

Експорт олійних культур в 2013/14 МР прогнозується на рівні 3,6 млн. тонн, що стане максимумом за останні 5 років. При цьому головною експортною культурою поступово стає соя. Крім того, очікуються рекордні обсяги виробництва та експорту продуктів переробки олійних - рослинних масел, шротів і макухи.

Експорт олійних у 2012/2013 МР, тис. т

	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Всього
Олійні	51,7	208,7	407,8	441,8	249,5	282,1	355,6	287,1	194,1	182,6	65,6	2726,6
Ріпак	49,4	204,1	342,8	260,2	37,8	91,1	140,4	101	9,9	17,7	9,4	1263,8
Соя			43,5	144,5	179,4	170,5	202,9	164,9	169	160	50,4	1285,1
Сояшник			5,9	28,1	24,8	17,3	9,6	19,4	14,4	3,5	4,9	127,9
Льон			10,7	5,8	6,2	2,4	1,9	0,6	0,4	0,6	0,3	28,9
Гірчиця	2,3	4,6	5	3,1	1,3	0,9	0,8	1,1	0,6	0,9	0,5	21,1

Поточна ситуація

Ринок насіння соняшнику протягом минулого тижня істотним змінам не піддався. Основним фактором стабілізації цін стала стабільність ціни на експортному ринку нерафінованої соняшникової олії.

Так, в центральній, а також східній частинах країни закупівельна діяльність великими олієдобувних заводами здійснювалася за цінами в межах 4700-4950 грн/т на умовах СРТ-підприємство. Максимальні ціни попиту досягали 5000 грн/т з урахуванням вартості доставки. Обсяг пропонованих партій варіювався від машинних норм до більш великих, що перевищують 500 тонн.

Що стосується якості пропонованих насіння, то тут основні нарікання були з приводу сорності, яка, як правило, перевищувала норму. Так, в окремих партіях зміст сора досягало 6-7%, при цьому така ситуація була найбільш характерна для південних областей (Запорізька, Миколаївська).

На ринку соєвих бобів протягом минулого тижня домінував підвищувальний ціновий тренд. Ініціаторами підвищення цін, як правило, виступали переробні підприємства, які розраховували залучити більшу кількість пропозицій сої в умовах сезонного виснаження запасів сировини. Внаслідок обмеженої кількості пропозицій сировини і досить високої конкуренції серед великих переробних підприємств ціни попиту неодноразово підвищувалися.

За інформацією фахівців компаній-переробників центрального, східного, а також південного регіонів, з початку звітної тижня закупівельні ціни варіювалися найчастіше в діапазоні 4900-5100 грн/т на умовах самовивозу з господарств і до 5300 грн/т на умовах СРТ-підприємство. При цьому варто відзначити, що вже з другої половини минулого тижня закупівельні ціни досягали 5200-5300 грн/т без урахування вартості доставки.

Учасники ринку західних, північних і деяких центральних (Київська, Кіровоградська) областей озвучували ціни попиту найчастіше в межах 4550-5000 грн/т без урахування вартості доставки. Слід зазначити, що мінімальні та наближені до них ціни озвучували, як правило, переробники західних областей.

